

สถานภาพของตัวละครสุนัขเลี้ยงในวรรณกรรมสำหรับเด็กของมุกุ ฮะโตะจูกุ

ในบทนี้จะเป็นการวิเคราะห์สถานภาพของตัวละครสุนัขเลี้ยงในวรรณกรรมสำหรับเด็กของมุกุ ฮะโตะจูกุ โดยจะเริ่มจากสถานภาพของสุนัขก่อนที่จะกลายเป็นสัตว์เลี้ยง กลวิธีในการสร้างให้ตัวละครสุนัขเลี้ยงมีสถานภาพเท่าเทียมกับสมาชิกคนหนึ่งในครอบครัวจากมุมมองของผู้เป็นเจ้าของ และการเปรียบเทียบการใช้กลวิธีดังกล่าวกับตัวละครแมว ซึ่งจะทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจว่าตัวละครสุนัขเลี้ยงในวรรณกรรมสำหรับเด็กของมุกุ ฮะโตะจูกุ ได้รับการยอมรับจากผู้เป็นเจ้าของในฐานะสมาชิกของครอบครัว และมีสถานภาพที่สูงกว่าตัวละครแมวซึ่งเป็นสัตว์เลี้ยงเช่นเดียวกัน

ก่อนที่สุนัขจะได้รับการยอมรับในฐานะสัตว์เลี้ยงเช่นในปัจจุบันนี้ สุนัขเคยมีสถานภาพที่ไม่แตกต่างไปจากสัตว์ชนิดอื่น ๆ ที่ถูกใช้แรงงาน ถูกทรมาน และไม่ได้รับการเอาใจใส่จากมนุษย์เท่าที่ควร ดังเช่นผลการวิจัยของอิชิกะวะ มินอิชิโร (石川慎一郎) ที่ได้จากการศึกษาภาพลักษณ์ของสุนัขที่เปลี่ยนแปลงไปในวัฒนธรรมอังกฤษแล้วพบว่า

1. ในช่วงก่อนศตวรรษที่ 18 สุนัขถูกใช้เป็นแรงงานขนส่งสินค้า และพบเห็นการทรมานสุนัขได้ทั่วไป
2. ในช่วงต้นศตวรรษที่ 18 มีการใช้คำว่า pet (สัตว์เลี้ยง) เป็นครั้งแรก และเกิดมุมมองในการคุ้มครองสุนัข
3. แนวความคิดในการคุ้มครองสัตว์ เช่น สุนัข ประกอบกับแนวความคิดแห่งสมัยราชวงศ์วิคตอเรียที่ทวีความรุนแรงขึ้นในระบบสังคมตั้งแต่ช่วงครึ่งแรกของศตวรรษที่ 19
4. การกล่าวถึงสุนัขในวรรณกรรมมีความขบเซ้าตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 18 จนถึงต้นศตวรรษที่ 19 ซึ่งเป็นช่วงที่กลุ่มจินตนิยม² ดำเนินการแสวงหาสัจธรรมที่อยู่เหนือโลกแห่งความจริงอย่างเต็มที่ แต่หลังจากครึ่งหลังศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมาจนถึงศตวรรษที่ 20 มีการกล่าวถึงสุนัขในวรรณกรรมเพิ่มมากขึ้นอย่างถล่มทลาย
5. ในช่วงครึ่งหลังศตวรรษที่ 19 ถือว่าเป็นจุดเปลี่ยนไปสู่มุมมองใหม่ ผู้คนทั่วไปเกิด

¹ ค.ศ. 1837 - ค.ศ. 1901

² จินตนิยม (Romanticism) เป็นประเภทหนึ่งของนวนิยาย มีลักษณะที่มุ่งให้ความสำคัญด้านอารมณ์ความรู้สึกเป็นหลัก เรื่องคุณค่าทางปัญญาเป็นเรื่อง อาจเรียกนวนิยายพาฝันก็ได้ เนื่อนำเสนอชีวิตรัก โลก โกรธ หลงที่มีอยู่ในตัวตนของมนุษย์ทั่วไป

ความสนใจสุนัขในรูปแบบใหม่และตระหนักว่าสุนัขเป็นเพื่อนใกล้ชิดของมนุษย์³

จากการศึกษาของอิมิกะวะสามารถสรุปได้ว่าสุนัขมีภาพลักษณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นเป็นลำดับนับตั้งแต่ศตวรรษที่ 18 เป็นต้นมา และมีวรรณกรรมจำนวนมากมายที่กล่าวถึงสุนัขในช่วงครึ่งหลังศตวรรษที่ 19 จนถึงศตวรรษที่ 20 ซึ่งผลงานทั้ง 6 เรื่องของมูกุ สะโตะจูกุ ที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ก็ถูกเขียนขึ้นในศตวรรษที่ 20 และจากการที่มูกุ สะโตะจูกุ เป็นนักเขียนในแนวจินตนิมิต⁴ ซึ่งให้ความสำคัญกับอารมณ์ความรู้สึกเป็นหลักได้ส่งผลให้ผลงานเหล่านี้นำเสนอมุมมองใหม่ต่อสังคมในยุคนั้น ซึ่งเป็นยุคที่สุนัขมีภาพลักษณ์ที่ดีขึ้นแล้วว่า สุนัขเลี้ยงมีสถานภาพเท่าเทียมกับสมาชิกคนหนึ่งในครอบครัวจากมุมมองของผู้เป็นเจ้าของซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของโยะมิตะ คะทซุฮิโกะ (吉田克彦) ที่ว่า การเลี้ยงสุนัขในปัจจุบันซึ่งไม่ได้เลี้ยงไว้ล่าสัตว์หรือเลี้ยงไว้ต้อนแกะเท่ากับเป็นการเพิ่มจำนวนสมาชิกในครอบครัว⁵

ในส่วนของวรรณกรรมสำหรับเด็ก หากตัวละครเอกในเรื่องเป็นสัตว์เลี้ยง ก็ย่อมจะมีการกล่าวถึงการเลี้ยงดูของผู้เป็นเจ้าของ การเลี้ยงสัตว์สำหรับเด็กอาจจะเป็นเรื่องสนุกสนาน เพราะสัตว์เลี้ยงเป็นสิ่งที่อยู่ในความสนใจของเด็กโดยพื้นฐาน แต่ว่าสิ่งสำคัญที่สุดสำหรับการสร้างสรรค์วรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีตัวละครเอกเป็นสัตว์เลี้ยงคือการปลูกฝังให้เด็กได้รู้ว่าการเลี้ยงสัตว์คือการรับผิดชอบชีวิตสัตว์ในทุก ๆ ด้าน ดังที่ทะตะ มะซะมิ (多田昌美) ได้แสดงทรรศนะไว้ว่าการเลี้ยงสัตว์ไม่ใช่มีแต่เรื่องสนุกสนาน การเลี้ยงสัตว์ยังรวมถึงการมีความรับผิดชอบในชีวิตของสัตว์ด้วย ดังนั้นวรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ นอกจากจะนำเสนอเกี่ยวกับความยินดีปรีดาในการเลี้ยงสัตว์แล้ว ยังจะต้องทำให้ผู้อ่านได้ตระหนักถึงการอยู่ร่วมกันและการรับผิดชอบต่อชีวิตหนึ่งด้วยการบรรยายถึงการให้อาหาร วิกฤตชีวิตจากการเจ็บป่วยหรือการประสบอุบัติเหตุ รวมทั้งการตายบ้าง⁶ ซึ่งผู้วิจัยพบว่าวรรณกรรมของมูกุ สะโตะจูกุ ทั้ง 6 เรื่องที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ได้นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับการเลี้ยงสุนัขในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการให้อาหารในเรื่องสั้น “คยะสุนัขแสนรัก” และเรื่องสั้น “ความลับของคุโระ การรักษาพยาบาลเมื่อสุนัขเจ็บป่วยหรือโดนทำร้ายในเรื่องสั้น “สุนัขอ่อนแอ” และนวนิยายขนาดกลางเรื่อง *ทะเลโรกับคุโระ*

³ 石川慎一郎、英国文化における犬のイメージの変容：社会文化史およびコーパス言語学からのアプローチ、

2005年、[Online]. Available from :<http://ci.nii.ac.jp/naid/110006220564/>[2008, July 3]

⁴ 浜野卓也、「孤島の野犬」—近代リアリズム動物文学の確立—『紀要 椋鳩十・人と文学 第3号』、椋鳩十文学記念館、1998年、p. 26

⁵ 若島孔文 編著者、『犬と家族の心理学—ドッグ・セラピー入門—』、北樹出版、2007年、p. 44

⁶ 多田昌美、『児童文学12の扉をひらく』、翰林書房、1999年、p. 156

รวมทั้งการเสียชีวิตของสุนัขในเรื่องสั้น "สุนัขคุมะโนะ" และนวนิยายขนาดกลางเรื่อง *ชั่วชีวิตของมะยะ* จึงกล่าวได้ว่าวรรณกรรมของมูกุ ฮะโตะจูกุ ได้มอบความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ได้อย่างครบถ้วน ทำให้เยาวชนผู้อ่านมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อการเลี้ยงสัตว์ แม้ว่าจะไม่เคยมีประสบการณ์ในการเลี้ยงสัตว์มาก่อนก็ตาม

นอกจากมูกุ ฮะโตะจูกุ จะนำเสนอเรื่องราวการเลี้ยงสัตว์ได้อย่างครบถ้วนแล้ว มูกุ ฮะโตะจูกุ ยังสร้างให้ตัวละครสุนัขเลี้ยงมีสถานภาพเท่าเทียมกับสมาชิกคนหนึ่งในครอบครัวจากมุมมองของผู้เป็นเจ้าของดังที่กล่าวมาแล้ว โดยใช้กลวิธีดังต่อไปนี้

4.1 กลวิธีในการสร้างให้ตัวละครสุนัขเลี้ยงมีสถานภาพเท่าเทียมกับสมาชิกคนหนึ่งในครอบครัวจากมุมมองของผู้เป็นเจ้าของ

มูกุ ฮะโตะจูกุ ใช้กลวิธีในการสร้างให้ตัวละครสุนัขเลี้ยงมีสถานภาพเท่าเทียมกับสมาชิกคนหนึ่งในครอบครัวจากมุมมองของผู้เป็นเจ้าของในหลายหลายลักษณะดังนี้

4.1.1 การแสดงความรักต่อสุนัข

4.1.2 การใช้คำที่สื่อความหมายว่าสุนัขเป็นสมาชิกของครอบครัว

4.1.2.1 การใช้คำว่า "สมาชิกคนหนึ่งของครอบครัว"

4.1.2.2 การใช้คำที่แสดงความสัมพันธ์ในครอบครัว

4.1.1 การแสดงความรักต่อสุนัข

มูกุ ฮะโตะจูกุ สร้างให้ตัวละครผู้เป็นเจ้าของสุนัขแสดงพฤติกรรมที่สื่อถึงความรักที่มีต่อสุนัขผ่านฉากต่าง ๆ เช่น การให้ความสำคัญกับสุนัขมากเป็นพิเศษ การปกป้องชีวิตของสุนัข และการเลี้ยงดูสุนัขด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี

อะเบะ มะซะโตะ (阿部真人) กล่าวว่ามะยะในนวนิยายขนาดกลางเรื่อง *ชั่วชีวิตของมะยะ* มีสถานภาพเท่าเทียมกับสมาชิกคนหนึ่งในครอบครัวอย่างชัดเจนในฉากที่พวกลูก ๆ ของผู้เล่าเรื่องนำชิ้นพิททองที่เหลือในข้าวต้มไปให้มะยะกินในภาวะสงครามที่อาหารขาดแคลน และฉาก

ที่พวกลูก ๆ ของผู้เล่าเรื่องเล่นกันอย่างรุนแรงจนถึงขั้นเลือดตกยางออก เพื่อให้ตัวเองแข็งแกร่งขึ้น และสามารถปกป้องมะยะได้⁷

配給のサツマイモを、うっかり、土間に、置いたままにしておく、マヤは、生のままで、サツマイモを、ガリガリと、かじったするのでした。マヤは、いつも、おなかをすかして、人の顔さえみれば、ワン、ワンと、ほえたてて、食べものをねだるのでした。

オカユの中から、まだ、形の残っている、カボチャなどが出てくると、子どもたちは、ニコニコして、それを手の上にのせるのです。そして、土間のマヤのほうに行くと、「それっ！」と、マヤの前にさしだすのです。

マヤは、そんな、親指の先ほどの、カボチャの切れでも、大よろこびで、鼻をならすのです。

舌の先に、のせたと思うと、ペロッと、ひとくちに、飲みこんでしまうのです。そういうことをする子どもたちに、

「犬も人間も、同じ分量で分けてやってあるので、自分がもらった分は、自分で、残らず食べなさい。」と、よく、わたくしは、こごとをいうのでした。

「ボクたちは、がまんできるけど、マヤは犬で、がまんができないもの...。」と、とがめるような顔つきでいうのでした。

(หน้า 54-56)

ถ้าผลอวามันเทศที่ได้รับแจกมาไว้บนพื้นดิน มะยะจะกัดกินมันเทศเสียงดังกรูบกรูบทั้ง ๆ ที่ยังดิบอยู่ มะยะมักจะหิวอยู่ตลอดเวลา ถ้ามันเห็นหน้าคน ก็จะเห่าโส่งโส่งอ่อนขออาหาร หากมีชิ้นพื้กทองเหลืออยู่ในข้าวต้ม พวกลูก ๆ ของผมจะยิ้มอย่างมีความสุข จากนั้นนำชิ้นพื้กทองมาวางบนมือแล้วเดินไปหามะยะที่อยู่บนพื้นดิน 'เฮ้า' พวกลูก ๆ ผมพูดแล้วยื่นชิ้นพื้กทองให้มะยะ มะยะพนมมหายใจด้วยความดีใจอย่างมากแม้เพียงได้รับชิ้นพื้กทองขนาดเท่าหัวแม่มือ

⁷ 阿部真人、『椋鳩十の研究』、大日本図書、1984年、pp. 202-203

พอขึ้นฟักทองแตะปลายลิ้น มันก็กลืนลงท้องทันที ผมมักจะบ่น
 พวกลูก ๆ ที่ทำแบบนี้ว่า
 “เราแบ่งอาหารให้สุนัขและคนในปริมาณที่เท่า ๆ กันแล้ว จงกิน
 อาหารส่วนที่ตัวเองได้รับให้หมดสิ”
 “พวกผมทน (หิว) ได้ แต่ว่ามะยะเป็นสุนัข ทน (หิว) ไม่ได้หรอกครับ”
 พวกลูก ๆ ผมพูดด้วยสีหน้าราวกับตำหนิ

จากตัวอย่างข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่าผู้เป็นเจ้าของแสดงความรักต่อมะยะด้วยการแบ่งปันชิ้น
 ฟักทองที่เหลืออยู่ในข้าวต้มให้

「おまへたちは、非国民でないことは、わかって
 いる。非国民でないことと、そんな乱暴な遊びと
 は、なんの関係のなじゃないか。」
 「みんなには、わかっていないのだ。いつまでも、
 犬を出さない家の子どもは、非国民の子どもだって、
 学校で、みんながいうのだ。マヤを、殺さなくっ
 たって、非国民でないことを、みんなに知られて
 やるんだ。今に、みておれ、もう少し大きくなって、
 兵隊になったら、マヤを殺さなくても、非国民で
 なかったことが、みんなにわかるんだ。」
 子どもたちは、真剣な顔でいうのでした。
 「非国民」といわれることは、その当時の、ほんと
 にたえがたいはずかしめでした。
 三人の子どもたちは、小さい胸の中で、そのはずか
 しめをじっと、たえているのでした。
 わたくしは、ギリギリと、心の奥が、しめつけられ
 るような気がするのでした。

(หน้า 78 – 79)

“พอเข้าใจว่าพวกลูก ๆ ไม่ใช่คนทรยศต่อประเทศชาติ การไม่ใช่คน
 ทรยศต่อประเทศชาติไม่เห็นจะเกี่ยวกับการเล่นกันรุนแรงไม่ใช่หรือ”
 “คนอื่นไม่เข้าใจนี่ครับ ทุกคนที่โรงเรียนบอกว่าลูกของคนที่ไม่ส่ง
 มอบสุนัขให้ (ตำรวจ) ลักที่เป็นลูกของคนทรยศต่อประเทศชาติ
 พวกผมจะทำให้ทุกคนได้เข้าใจว่าถึงจะไม่ฆ่ามะยะก็ไม่ได้เป็น
 คนทรยศต่อประเทศชาติ การต่อสู้กันทำให้ (พวกผม) แข็งแกร่งขึ้น

แล้ว (พวกผม) จะเป็นฝ่ายชิงบุญจูงใจม่ายของศัตรูและฆ่า (ศัตรู)
ให้ตายในสนามรบ คอยดูนะ ถ้า โตขึ้นกว่านี้อีกหน่อยแล้วได้
เป็นทหาร ทุกคนจะต้องเข้าใจว่าถึงจะไม่ฆ่าม่ายก็ได้เป็น
คนทรยศต่อประเทศชาติ"

ลูก ๆ ของผมพูดด้วยสีหน้าจริงจัง

การถูกกล่าวหาเป็น "คนทรยศต่อประเทศชาติ" เป็นสิ่งที่น่าอับอาย
จนยากจะรับไหวในช่วงเวลานั้นจริง ๆ

ลูกทั้ง 3 คนของผมต้องข่มความอับอายนั้นเอาไว้ภายในใจดวง
น้อย ผมรู้สึกราวกับว่าหัวใจส่วนลึกถูกรัดแน่น

จากตัวอย่างข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่าผู้เป็นเจ้าของแสดงความรักต่อม่ายด้วยการพยายาม
ฝึกฝนการต่อสู้เพื่อที่จะปกป้องชีวิตของม่ายจากการส่งมอบม่ายให้ตำรวจ

ฉากแรกที่ยกมาจากนวนิยายขนาดกลางเรื่อง *ชีวิตของม่าย* พวกลูก ๆ ของผู้เล่าเรื่อง
ได้แสดงความรักที่มีต่อสุนัขเลี้ยงชื่อม่ายด้วยการนำชิ้นฟักทองที่เหลืออยู่ในข้าวต้มไปให้ม่ายกิน
ทั้ง ๆ ที่ผู้เล่าเรื่องบอกว่าได้แบ่งอาหารให้สมาชิกในครอบครัวและสัตว์เลี้ยงซึ่งได้แก่ สุนัข แมวและ
ไก่ในปริมาณที่เท่า ๆ กันแล้ว จึงถือว่าม่ายได้รับความสำคัญจากผู้เป็นเจ้าของมากเป็นพิเศษเมื่อ
เทียบกับสัตว์เลี้ยงตัวอื่น ๆ ส่วนฉากที่สองที่ยกมาจากเรื่องเดียวกัน พวกลูก ๆ ของผู้เล่าเรื่องเล่น
กันอย่างรุนแรงเพื่อที่จะฝึกฝนตัวเองให้แข็งแกร่ง และสามารถปกป้องม่ายได้ ซึ่งการปกป้องชีวิต
ของสุนัขจากภัยอันตรายถือว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการแสดงความรักต่อสุนัขนั่นเอง

ในเรื่องสั้น "สุนัขคุมะโนะ" มีฉากหนึ่งซึ่งผู้เป็นเจ้าของให้ความสำคัญกับสุนัขมากเป็นพิเศษ
ด้วยการนำสุนัขขึ้นมาอนบนเตียง ทำให้ถูกภรรยาตำหนิ

一か月ぐらいして、妻は、子どもたちを引きつけて
帰ってきた。が、わたしが、子犬をとこに入れて、
だいてねているのを見ると、
「あんたは、子どもでも、生きものでも、偏愛する
からだめ。犬は下にかうもの、ネコは上にかう
ものと、相場がきまっています」
と、きびしいお達しで、その日から、勝手口の土間
に、ミカン箱にわらをしいてねかすことにした。

หลังจากนั้นหนึ่งเดือน ภรรยาของผมพาลูก ๆ กลับมา พอเห็นผมนำ
ลูกสุนัขขึ้นมาอนกอดบนเตียงก็ยื่นคำขาดว่า
“คุณจะรักลูก หรือสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ แบบลำเอียงไม่ได้นะ โบราณเขา
บอกว่าหมาต้องเลี้ยงไว้ข้างล่าง แมวต้องเลี้ยงไว้ข้างบน”
ผมเลยเอาลังสับปูฟางให้มันนอนบนพื้นดินห้องครัวตั้งแต่วันนั้น
เป็นต้นมา

จากตัวอย่างข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่าผู้เป็นเจ้าของให้ความสำคัญกับลูกสุนัขมากเป็นพิเศษ
ด้วยการนำลูกสุนัขขึ้นมาอนกอดบนเตียงซึ่งทำให้ภรรยาของผู้เป็นเจ้าของไม่พอใจ

ในเรื่องสั้น “ความลับของคุโระ” ก็มีจากที่ผู้เป็นเจ้าของให้ความสำคัญกับสุนัขมากเป็น
พิเศษ จนถูกแม่ตำหนิเช่นเดียวกัน

太郎が算数をしている間じゅう、太郎によりか
かって、クロはじっとしています。クロは太郎と
こうしていることが、ほんとにほんとにうれしい
のです。
算数がすむと、太郎は大きな声で、国語の本を読
みます。
とてもとても、大きな声で読むのです。
太郎の大声を聞いていると、クロはからだじゅうの
血が、ぐらぐらとにえくりかえるような気がする
のです。からだのおくのほうから、ふしぎな力が
わきあがってくるのです。がまんできなくなって、
「ウー、オオー、ウー、オオー」と、犬の遠ぼえ
をします。
首をぐいとのぼして、遠ぼえをします。その声
を聞いて、太郎のお母さんがかけこんできます。
「またざしきに犬をあげて、何度いったらわかるの。
さあ、犬を犬小屋につないで……しっかりと勉強
しなくては……」
と、太郎はお母さんからさんざんにおごとをつく
うのです。
太郎は、しぶしぶとクロを犬小屋につなぐのです。

ในระหว่างที่ทะเลโรคำนวณเลข คุโรจะยืนฟังทะเลโรอยู่หนึ่ง ๆ คุโร
 ดีใจจริง ๆ ที่ได้อยู่แบบนี้กับทะเลโร
 หลังจากคำนวณเลขเสร็จ ทะโรก็อ่านหนังสือวิชาภาษาญี่ปุ่นเสียงดัง
 เขาอ่านหนังสือเสียงดังมาก
 เมื่อได้ยินเสียงดังของทะเลโร คุโรรู้สึกราวกับว่าเลือดในกายเดือด
 ปุดปุด มีพลังประหลาดผุดขึ้นมาจากภายในร่างกาย จนมันทน
 ไม่ไหวต้องหอนลากเสียงยาวออกมา “โบริ้วว โบริ้วว”
 มันโง่งคอกหอน พอได้ยินเสียงนั้นแม่ของทะเลโรก็วิ่งเข้ามา
 “ให้หมาเข้ามาในห้องอีกแล้ว จะต้องให้แม่บอกกี่ครั้งหา เอาหมา
 ไปล่ามไว้ที่กรงของมันเดี๋ยวนี้เลย ลูกต้องตั้งใจอ่านหนังสือนะ”
 ทะโรโดนแม่บ่นชุดใหญ่
 เขาพาคุโรไปล่ามไว้ที่กรงอย่างไม่เต็มใจ

จากตัวอย่างข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่าทะเลโรให้ความสำคัญกับคุโรมากเป็นพิเศษถึงขนาดขัด
 คำสั่งของแม่ พาคุโรเข้ามาในห้อง

ส่วนการแสดงความรักต่อสุนัขด้วยการเลี้ยงดูสุนัขด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ปรากฏ
 ในเรื่องสั้น “สุนัขอ่อนแอ” ในฉากที่ฮะนะโกะดูแลรักษาผีและอาบน้ำให้กับสุนัขจรจัดหลังจากแม่
 อนุญาตให้เลี้ยงมันเอาไว้ได้ ฮะนะโกะต้องใช้ความพยายามอย่างมากกว่าที่สุนัขตัวนี้จะเกิดความ
 เคยชินและเป็นฝ่ายอยากอาบน้ำเสียเอง

まず、犬のふきでものを、なおさなければなりません。
 お湯をわかして、犬のからだを、あらってやりました。お薬も、つけてやりました。お母さんも、
 手つだってくれました。
 はじめは、からだをあらうのをきらって、犬は、
 いげだそうとしました。
 毎日、毎日続けました。
 だんだんなれてくると、犬は、気持ちがいいのか、
 自分から、あらってくれというような動作を、
 するようになるのでした。

ก่อนอื่นต้องรักษาผีให้มัน
 สนะโกะต้มน้ำเอามาอาบน้ำให้มัน แล้วพยายามให้
 แม่ก็คอยช่วยด้วย
 ที่แรกมันตั้งท่าจะหนีเพราะว่าไม่ชอบอาบน้ำ
 แม่มีหน้าที่จับตัวมันเอาไว้ให้อยู่นิ่ง ๆ ส่วนสนะโกะมีหน้าที่อาบน้ำ
 มันให้สะอาด
 ทำแบบนี้อยู่ทุกวันจนมันเริ่มชิน และเดินเข้ามาหาด้วยท่าทางราว
 กับว่าอาบน้ำให้หน่อยสิ อาจเป็นเพราะว่ามันรู้สึกสบายตัวก็เป็นได้

จากตัวอย่างข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่าสนะโกะดูแลสุนัขจรจัดเป็นอย่างดีด้วยการจับมัน
 อาบน้ำและทายารักษาผีให้ทุกวัน

จากการวิเคราะห์จากที่ตัวละครผู้เป็นเจ้าของแสดงพฤติกรรมที่สื่อถึงความรักต่อตัวละคร
 สุนัขเลี้ยงสามารถสรุปได้ว่า ตัวละครผู้เป็นเจ้าของจะมอบความรักแก่ตัวละครสุนัขเลี้ยงด้วยการให้
 ความสำคัญกับตัวละครสุนัขเลี้ยงมากเป็นพิเศษ การปกป้องชีวิตของตัวละครสุนัขเลี้ยง และการ
 เลี้ยงดูตัวละครสุนัขเลี้ยงด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ซึ่งส่งผลให้ตัวละครสุนัขเลี้ยงมีสถานภาพ
 เท่าเทียมกับสมาชิกคนหนึ่งในครอบครัวจากมุมมองของผู้เป็นเจ้าของ แต่การที่ตัวละครผู้เป็น
 เจ้าของให้ความสำคัญกับตัวละครสุนัขเลี้ยงมากเป็นพิเศษกลับทำให้สมาชิกในครอบครัวคนอื่น ๆ
 เกิดความไม่พอใจได้ เช่นตัวละครพ่อในนวนิยายขนาดกลางเรื่อง *ชั่วชีวิตของมะเยะ* บ่นพวกลูก ๆ ที่
 นำขึ้นพักทองที่เหลือนำให้มะเยะ ตัวละครภรรยาในเรื่องสั้น "สุนัขคุมะโนะ" ที่ตำหนิสามีที่นำสุนัข
 ขึ้นมานอนกอดบนเตียง และตัวละครแม่ในเรื่องสั้น "ความลับของคุโระ" ที่บ่นทะเลเรื่องที่เขาพาคุ
 โระเข้ามาในห้อง ซึ่งสิ่งนี้สามารถพิสูจน์ได้อย่างชัดเจนว่าตัวละครผู้เป็นเจ้าของเท่านั้นที่จะมอบ
 ความรักแก่ตัวละครสุนัขเลี้ยงมากเป็นพิเศษ และตัวละครผู้เป็นเจ้าของจะมีความใกล้ชิดผูกพันกับ
 ตัวละครสุนัขเลี้ยงมากกว่าสมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัว

4.1.2 การใช้คำที่สื่อความหมายว่าสุนัขเป็นสมาชิกของครอบครัว

มุกุ ฮะโตะจูกุ ใช้คำที่สื่อความหมายว่าสุนัขเป็นสมาชิกของครอบครัวในลักษณะดังต่อไปนี้

4.1.2.1 การใช้คำว่า "สมาชิกคนหนึ่งของครอบครัว"

พบการใช้คำว่า 家族のひとり (kazoku no hitori) (สมาชิกคนหนึ่งของครอบครัว) 家族のものひとり (kazoku no monohitori) (สมาชิกคนหนึ่งของครอบครัว) และ 家族の一員 (kazoku no ichi in) (สมาชิกคนหนึ่งของครอบครัว) กับตัวละครสุนัขเลี้ยงซึ่งพบในเรื่องสั้น “คะยะสุนัขแสนรัก” เรื่องสั้น “สุนัขคุมะโนะ” และนวนิยายขนาดกลางเรื่องชีวิตของมะยะ ดังฉากต่อไปนี้

เรื่องสั้น “คะยะสุนัขแสนรัก”

「昭義」

と、前原さんは大声でよびました。

「ね、昭義、こんなふうじゃ、カヤ公がかわいそうじゃないか。あの子犬、いまのうちに返してこようじゃないか」

かけてきた昭義くんに、前原さんはこういいました。

「だって、あの子犬、カヤ公よりきつと強いやつになるんだがなあ。それに、いまさら返しにくいのは、ぼく、なんだかきまりが悪いんだけど」

「おまえがいやなら、お母さんに行ってくださいたっていいがね」

「うん、だけど……ああ、そうだ。ぼく、カヤをもらってくれる人、だれかさがしてみます。それならいいでしょう」

「ばかなことを……。犬一ぴきだって、そんなかってな気持ちでかうものじゃない。それにカヤ公は、家族のひとりとして長くからわれてきた犬じゃないか。お父さんは、そんな不人情な気持ち、大きらいだぜ」

前原さんは、いつになくこわい顔をして、こういいました。

「うん、じゃ、ぼく、子犬を返してくる」

昭義くんは、吉村くんのところに子犬を返しにいきました。

(หน้า 104 – 105)

“อะกิโยะฉิ”

คุณมะเอะสะระตะโกนเรียกลูก

“นี่อะกิโยะฉิ คะยะเป็นแบบนี้ น่าสงสารออก ลูกเอาลูกหมาตัวนั้น

ไปคืนเดี๋ยวนี้เลย"

คุณมะเอะสะระพูดแบบนั้นกับอะกิโยะฉิมิที่วิ่งมาหา

"แต่ว่าลูกหมาตัวนั้นต้องโตขึ้นมาเป็นหมาที่เข้มแข็งกว่าคะยะแน่ ๆ ครับ และถ้าจะเอาไปคืนป่านนี้ ผมอายุเขานะครับ"

"ถ้าลูกไม่ยอมไป ก็ให้แม่ไปแทนก็ได้"

"ครับ แต่ว่า... อ้อ ผมจะลองหาคนที่รับเลี้ยงคะยะเองครับ ถ้าจ้่งก็หมดปัญหาใช่ไหมครับ"

"พูดบ้า ๆ ถึงคะยะจะเป็นแค่หมาตัวหนึ่ง แต่พ่อก็ไม่เคยเลี้ยงมันด้วยความรู้สึกเอาแต่ใจตัวเองแบบนั้น และคะยะก็เป็นหมาที่เราเลี้ยงมาในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของครอบครัว พ่อเกลียดความรู้สึกไร้หัวใจแบบนี้ที่สุด"

คุณมะเอะสะระพูดแบบนั้นด้วยสีหน้าน่ากลัวผิดปกติ

"ครับ ถ้าอย่างนั้นผมจะเอาลูกหมาไปคืน"

แล้วอะกิโยะฉิมิก็เอาลูกหมาไปคืนโยะฉิมิกระจก

จากตัวอย่างข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่าคุณมะเอะสะระให้เหตุผลในการไม่อนุญาตให้อะกิโยะฉิมิเลี้ยงสุนัขตัวใหม่กว่าคะยะเป็นสุนัขที่ได้รับการเลี้ยงมาในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของครอบครัว

เรื่องสั้น "สุนัขคุมะโนะ"

戦争が、だんだんはげしくなって、昭和十八年になると、食料事情がたいへん悪くなった。屋敷内の花畑や川原を切り開いてサツマイモづくりにはげんだが、いなかにも、やみゴメを手に入れるための、布類や綿のよぶんをもっていないわたしたちは、お コメを手に入れることができなかった。朝昼晩と、わたしたちはひとり一個ずつのサツマイモしかわたらなかった。

それでも妻は、

「マヤも、家のもののひとりだから……」

と、家族のものと等分に一個ずつのサツマイモをマヤにもあたえるのであった。

食糧事情などわからないマヤは、一個のサツマイモを、よくかみもせず、ごくんと、まる飲み飲んでしまって、もっとくれとせがむのであった。

それを見るのは、ずいぶんつらいことであった。

(หน้า 88 - 89)

สงครามทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อเข้าสู่ปีไฉวะที่ 18^๘
 เสี่ยงอาหารเริ่มหายากขึ้น ผมถางแปลงดอกไม้ในบ้าน และ
 บริเวณชายฝั่งแม่น้ำเพื่อปลูกมันเทศ ถึงแม้จะอยู่ต่างจังหวัด
 แต่พวกผมไม่มีเสื้อผ้าและฝ้ายไปแลกข้าวผัดกฏหมาย เลยไม่มี
 ข้าวกิน พวกผมจึงได้แต่กินมันเทศกันคนละหัวทั้งสามมือ
 แต่ถึงกระนั้นภรรยาของผมก็บอกว่า
 "มะยะก็เป็นสมาชิกคนหนึ่งของครอบครัว"
 แล้วให้มันเทศกับมะยะหนึ่งหัวเท่ากับสมาชิกในครอบครัว
 มะยะไม่เข้าใจเรื่องเสียดายอาหารขาดแคลน มันกลืนมันเทศทั้งหัว
 ลงท้องโดยแทบจะไม่ได้เคี้ยวแล้วร้องขออีก
 ภาพที่เห็นทำให้ผมทรมานเหลือเกิน

จากตัวอย่างข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่าภรรยาของผู้เป็นเจ้าของแบ่งมันเทศให้มะยะหนึ่งหัว
 เท่ากับสมาชิกคนอื่นในครอบครัวทั้ง ๆ ที่อยู่ในภาวะอาหารขาดแคลน และยังให้เหตุผลว่ามะยะก็
 เป็นสมาชิกคนหนึ่งของครอบครัว

นวนิยายขนาดกลางเรื่องชีวิตชีวิตของมะยะ

マヤは、わたくしたち家族の一員として、いっしょ
 に暮らしてきた犬です。
 マヤは、そんな、むごい通知がきたことも知らず、
 わたくしたちの顔を見さえすれば、尾を、ちぎれ
 るほどに振りたてて、まとわりついたり、ほえたて
 たりするのです。
 そういふようすをみていると、わたくしたちは、
 なんとしても、マヤをたすけてやりたいと思いました。

(หน้า 66)

⁸ ค.ศ. 1943

มะยะเป็นสุนัขที่อยู่กับพวกผมมาในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของครอบครัว

มะยะมองหน้าพวกผมโดยที่ไม่รู้ว่ามิซาวะร้าย มันสะบัดหางอย่างแรง จนแทบจะขาด แล้วมาพันแข้งพันขาพวกผมสลัดกับส่งเสียงเห่า พวกผมเห็นภาพแบบนั้นแล้วเกิดความรู้สึกที่ว่าจะต้องช่วยเหลือมะยะให้ได้

จากตัวอย่างข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่าผู้เป็นเจ้าของอยากช่วยเหลือมะยะจากการส่งตัวให้ตำรวจ เนื่องจากมะยะเป็นสุนัขที่ได้รับการเลี้ยงดูมาในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของครอบครัว

年とった部落の世話役は、かんかんに腹をたてて、
「わからず屋だなあ、あんたは。自分の子どもや、
夫を、たくさんの人びとが、戦地に、毎日、毎日、
送りこんでいるのですぞ。たかが犬の一匹ぐらい
なんですか。いさぎよく出したら、どうです。」
と、大声で、どなりたてるのです。

「あなたは、たかが犬一匹といわれますが、わた
くしの家では、この犬は、家族の一員です。はい
そうですかとって、かんたんに殺させるわけには、
まいりません。それに、食料の節約のために、犬を
殺すということですが、わたくしの家では、割り
あて以外のお米もムギも、一粒だって使ってはい
ません。この犬を殺したって、食料の節約には、
けっしてならないと思いますが……。」

(หน้า 69)

ผู้ดูแลหมู่บ้านอาวโซโกรธเป็นพินเป็นไฟแล้วตะโกนด่าว่า

“คุณนี่ พุดไม่รู้เรื่องเลยนะ ลูกฉัน สามี่ฉันและคนอื่น ๆ อีกเป็นจำ
นวนมากถูกส่งตัวไปสนามรบทุกวัน กะอีแค่หมาตัวเดียวเอง จะส่ง
มอบอย่างสง่าผ่าเผยไม่ได้หรือไง”

“คุณบอกว่ากะอีแค่หมาตัวเดียว แต่สำหรับครอบครัวผม สุนัขตัวนี้
เป็นสมาชิกคนหนึ่งในครอบครัว ถึงคุณจะบอกว่าอ้าวเหอ แต่ผม
ไม่ยอมส่งมันไปตายง่าย ๆ หรอกครับ และเรื่องการฆ่าสุนัขเพื่อ
ประหยัดอาหาร ครอบครัวของผมไม่ได้ใช้ข้าวสารและข้าวสาลีเกิน
กว่าที่ได้รับแบ่งมาแม้แต่เมล็ดเดียว ผมคิดว่าถึงจะฆ่าสุนัขตัวนี้ไป

ก็ไม่ได้เป็นการประหยัดอาหารหรอกครับ”

จากตัวอย่างข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่าผู้เป็นเจ้าของบอกผู้ดูแลหมู่บ้านว่า สาเหตุที่เขาไม่ยอมส่งมะยะให้ตำรวจเสียก็เพราะว่ามะยะเป็นสมาชิกคนหนึ่งในครอบครัว

4.1.2.2 การใช้คำที่แสดงความสัมพันธ์ในครอบครัว

พบการใช้คำที่แสดงความสัมพันธ์ในครอบครัวในเรื่องสั้น “ทะเลกับคุโระ” เพียงเรื่องเดียวเท่านั้น โดยใช้คำว่า 弟 (otouto) (น้องชาย) กับตัวละครสุนัขเลี้ยงที่ชื่อคุโระ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

「太郎、おまえの弟をもらってきたよ」
と、町から帰ってきた父が、いきました。
弟をもらってきたって、なんのことだろう。
父は、部屋につっ立っているけれど、男の子は、
父のそばにいません。
さっぱりわかりません。
太郎は、目をくるくるさせて、父の顔を見あげて
いました。
「ほーれ、これさ」
父は、うわぎのポケットから、むくむくした生き
ものを、出してみせました。かわいらしい、子犬
でした。

(หน้า 90)

“ทะเล พ่อพาน้องชายของลูกมาแล้ว”
พ่อพูดขึ้นหลังจากที่กลับมาจากในเมือง
ที่ว่าพาน้องชายมา หมายความว่ายังไง
พ่อยืนอยู่ในห้อง แต่ไม่เห็นมีเด็กผู้ชายอยู่ข้างพ่อเลย
ไม่เข้าใจเลยจริง ๆ
ทะเลกวาดตาไปมาแล้วแหงนมองหน้าพ่อ
“เฮ้า นี่ไง”
พ่อล้วงสิ่งมีชีวิตจ๋มมาจากกระเป๋าเสื้อนอกออกมาให้ดู
มันเป็นลูกสุนัขหน้าตาน่ารัก

太郎が弟のようにかわいがって育てたので、クロは、大きくなっても、あまえんぼうでした。

(หน้า 102)

ถึงคุโรจะโตแล้วแต่ก็มีนิสัยขี้ขอน เนื่องจากทะเลเลี้ยงดูมันด้วย
ความเอ็นดูราวกับน้องชาย

りこうで強そうな犬だと、村の人や、村の子どもたちは、考えていました。子どもたちは、クロがどのくらい強いのか、知りたいもの だと思っていました。

けれど、クロは、ほんとに強いのか、からだは大きいのか、ほんとには弱いのか、だれも知りませんでした。クロを、弟のようにかわいがって育ててきた太郎にも、そのことは、わからなかったのです。べつに、そのようにしこんだのではないのですが、クロは、犬たちとけんかしようとしませんでした。かえって、ほかの犬とかみあうことを、自分のほうから、さけるようにみえました。

これは、イギリスでニューファンドランドという犬をつくりだすときに、このように静かで、おとなしい犬の性質を持つような犬をつくって、先祖代々、こういう性質を、うけついでいるのかもしれません。それとも、犬は、かい主の性質によくにるものだ、といわれているのですが、太郎が、弟のようにかわいがって、やさしく育てたので、かみあいなどを好まない犬に、なったのかもしれません。

(หน้า 106 - 107)

ผู้ใหญ่และพวกเด็ก ๆ ในหมู่บ้านคิดว่าคุโรเป็นสุนัขที่ฉลาดและ
แข็งแรง

พวกเด็ก ๆ เลยอยากรู้ว่าคุโรแข็งแรงสักแค่ไหน

แต่ไม่มีใครรู้เลยว่าคุโรแข็งแรงจริง ๆ หรือเปล่า หรือโตแต่ตัวแต่จริง ๆ
แล้วขี้ขอนแ

แม้แต่ทะเลที่เลี้ยงดูคุโรมาด้วยความเอ็นดูราวกับน้องชายก็ไม่รู้เรื่องนั้น
คุโรไม่ได้ถูกฝึกมาให้กัดกับสุนัขตัวอื่น ๆ เลยไม่อยากรจะทำเรื่องแบบนั้น

และกลับเป็นฝ่ายหลีกเลี่ยงการกัดกับสุนัขตัวอื่นเสียเอง
นี่คงเป็นเพราะว่าตอนที่เพาะสุนัขพันธุ์นิวฟาวด์แลนด์⁹ ในอังกฤษ
มีความต้องการเพาะสุนัขที่มีนิสัยสงบเสงี่ยมเรียบร้อย สุนัขพันธุ์นี้เลย
สืบทอดนิสัยแบบนี้มาตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษ
หรือจะเป็นไปตามที่เขาว่ากันว่า สุนัขเป็นสัตว์ที่มีนิสัยคล้ายเจ้าของ
ทะเลี่ยงคุโระด้วยความเอ็นดูราวกับน้องชาย มันเลยกลายเป็นสุนัข
ที่ไม่ชอบกัดกับสุนัขตัวอื่น

จากการวิเคราะห์จากที่มูกุ ฮะโตะจู ใช้คำที่สื่อความหมายว่าสุนัขเป็นสมาชิกของ
ครอบครัวสามารถสรุปได้ว่า มูกุ ฮะโตะจู ใช้คำว่า 家族のひとり (kazoku no hitori) (สมาชิกคน
หนึ่งของครอบครัว) 家族のものひとり (kazoku no monohitori) (สมาชิกคนหนึ่งของ
ครอบครัว) และ 家族の一員 (kazoku no ichi in) (สมาชิกคนหนึ่ง of ครอบครัว) รวมทั้งการใช้
คำแสดงความสัมพันธ์ในครอบครัว คือคำว่า 弟 (otouto) (น้องชาย) กับตัวละครสุนัขเลี้ยง ซึ่งเป็น
สิ่งที่ส่งเสริมให้ตัวละครสุนัขเลี้ยงอยู่ในสถานภาพเท่าเทียมกับสมาชิกคนหนึ่ง in ครอบครัวย่าง
เป็นรูปธรรมนอกเหนือจากการได้รับความรักจากตัวละครผู้เป็นเจ้าของ นอกจากนี้ยังเป็นสิ่งที่
สะท้อนมุมมองของผู้เลี้ยงสุนัขให้เห็นว่า สุนัขไม่ได้เป็นเพียงแค่สัตว์เลี้ยง แต่อยู่ในสถานภาพเท่า
เทียมกับสมาชิกคนหนึ่ง in ครอบครัวยังสมควรจะได้รับความรัก การดูแลเอาใจใส่และการปกป้อง
จากผู้เป็นเจ้าของอย่างสม่ำเสมอ

4.2 เปรียบเทียบการใช้กลวิธีในการสร้างให้ตัวละครสุนัขเลี้ยงมีสถานภาพเท่าเทียมกับ
สมาชิกคนหนึ่ง in ครอบครัวยังจากมุมมองของผู้เป็นเจ้าของกับตัวละครแมว

หลังจากได้ทราบกลวิธีที่มูกุ ฮะโตะจู สร้างให้ตัวละครสุนัขเลี้ยงมีสถานภาพเท่าเทียมกับ
สมาชิกคนหนึ่ง in ครอบครัวยังจากมุมมองของผู้เป็นเจ้าของแล้ว ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานของมูกุ ฮะโตะ
จู ที่มีแมวเป็นตัวละครเอก เพื่อเปรียบเทียบว่ามูกุ ฮะโตะจู ได้ใช้กลวิธีดังกล่าวในการสร้างให้ตัว
ละครแมวซึ่งเป็นสัตว์เลี้ยงเช่นเดียวกับสุนัข มีสถานภาพเท่าเทียมกับสมาชิกคนหนึ่ง in ครอบครัวยัง
จากมุมมองของผู้เป็นเจ้าของหรือไม่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

⁹ สุนัขพันธุ์นิวฟาวด์แลนด์ (Newfoundland) เป็นสุนัขที่มีขนาดตัวใหญ่ ขนหนา มีนิสัยขี้เล่น และรักการว่ายน้ำ ถูกเพาะพันธุ์ครั้งแรก
เพื่อช่วยชาวประมงกว้านแห และลากเกวียน

4.2.1 การแสดงความรักต่อแมว

ตัวละครผู้เป็นเจ้าของแมวได้แสดงความรักที่มีต่อแมวผ่านการแสดงความเป็นห่วงเป็นใย เมื่อแมวเจ็บป่วย การให้อาหารแก่แมวและการให้ความใกล้ชิดสนิทสนม เช่นการกอดและการนำนิ้วสอดเข้าไปในปากแมว

เรื่องสั้น 'มิเกะไม่สบาย' 「みけの病気」¹⁰

お医者さんは、みけにちゅうしゃをすると、
「お気の毒ですが、助からないかもしれませんよ」
とって、帰っていきました。
お母さんは心配になりました。
「みけが病気になったから、まっすぐ家に帰りなさいよ」
お母さんは、花子のことを考えて、学校に電話をかけました。
花子はそうじ当番で、教室のそうじをしているとき、電話をうけました。
「えっ。みけが病気ですって……」
そうじをすませると、花子はあわてて家に帰りました。
学校から家までかけどおしだったので、はあはあ
いってしまいました。

(หน้า 34 - 35)

คุณหมอมจัดยาให้มิเกะแล้วพูดทิ้งท้ายก่อนกลับไปว่า
-เสียใจด้วยนะครับ มั่นคงจะไม่รอด-
แม่รู้สึกเป็นห่วง(มิเกะ)
แม่นึกถึงฮะนะโกะเลยโทรศัพท์ไปหาฮะนะโกะที่โรงเรียนว่า
-มิเกะไม่สบาย รีบกลับบ้านนะลูก-
ฮะนะโกะไปรีบโทรศัพท์ในระหว่างทำความสะอาดห้องเรียน
เพราะว่าเป็นเวรทำความสะอาด
-เฮ้ มิเกะไม่สบายเหรหอดะ-
พอทำความสะอาดเสร็จ ฮะนะโกะก็รีบกลับบ้าน

¹⁰ 椋鳩十、『椋鳩十のネコ物語』、理論社、2006年

(สละโกะ)ชอบแหยกแหยกเพราะว่าวิ่งจากโรงเรียนมาถึงบ้าน

จากตัวอย่างข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่าแม่และสละโกะเป็นห่วงเป็นใยมิเกะเป็นอย่างมาก เมื่อเห็นว่ามิเกะไม่สบายมาก แม่ก็โทรศัพท์ไปบอกสละโกะที่โรงเรียนว่าให้รีบกลับบ้านมาดูแลอาการของมิเกะ

เรื่องสั้น "เรื่องเล่าของแมว" 「ネコ物語」¹¹

さて、このネコは、まだ生まれたばかりでご飯も食うことができなかったのので、牛乳にひたしたパンをハンケチに包んで、その先を乳首のようにまるめました。それをふくませると、子ネコはちゅうちゅうとむちゅうですうのでした。このお乳を飲ませることは二郎の仕事でした。じゅうぶん飲ませると、二郎は、子ネコをポケットの中にしまいこむのでした。

(หน้า 45)

แมวตัวนี้เพิ่งจะเกิดมา ยังกินข้าวไม่ได้ จึงต้องนำขนมปังชุบนม ห่อผ้าเช็ดหน้าแล้วม้วนตรงปลายให้เป็นรูปกลม ๆ เหมือนกับจุกนม พอนำไปให้ลูกแมว มันก็ดูดจ๊วบจ๊วบอย่างไม่สนใจสิ่งใด การป้อนนม(ให้ลูกแมว)เป็นหน้าที่ของจิโร พอป้อนนมให้ลูกแมว จนอิ่มแล้ว จิโรจะเก็บมันใส่กระเป๋ากางเกง)

จากตัวอย่างข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่าจิโรแสดงความรักต่อแมวด้วยการนำขนมปังชุบนม ห่อด้วยผ้าเช็ดหน้าแล้วม้วนตรงปลายให้เหมือนจุกนมเพื่อป้อนนมให้ลูกแมวที่เพิ่งเกิด ยังกินข้าวไม่ได้

เรื่องสั้น "เรื่องของแมว" 「ネコの話」¹²

モモは、息たえるときに、ぐっと、歯をかみしめたのでしょ。モモの口に、ふくまれたむすめ

¹¹ เรื่องเดียวกัน

¹² เรื่องเดียวกัน

の小指ならば、赤い血のつぶが、プッ、プッと、
ふきだしてました。
むすめは、その小指を、モモの口から、とりだそう
ともせず、モモをしっかりといたまま、大つぶの
なみだを、ポロリ、ポロリと、流してました。

(หน้า 105)

ตอนจะสิ้นใจ โมะโมะคงกัด(นิ้วก้อยของลูกสาวผม)เข้าอย่างแรง
หยดเลือดสีแดงเลยพุ่งปรืดออกมาจากนิ้วก้อยของลูกสาวผมที่ค้าง
อยู่ในปากของโมะโมะ ลูกสาวผมกัดโมะโมะเอาไว้แน่นพร้อมกับ
ร้องให้น้ำตาร่วงเผลาะเผลาะโดยไม่ช้กนิ้วก้อยออกมาจากปากของมัน

จากตัวอย่างข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่าลูกสาวของผู้เป็นเจ้าของแสดงความรักที่มีต่อโมะโมะ
ด้วยการยอมให้โมะโมะกัดนิ้วก้อยจนเลือดไหลและไม่ได้รู้สึกโกรธโมะโมะ

4.2.2 การใช้คำที่แสดงความสัมพันธ์ในครอบครัว

พบในเรื่องสั้น "ริกะกับแมวชื่อแอน" 「リかとネコのアン」¹³ซึ่งมีการใช้คำว่า 妹
(imouto) (น้องสาว) กับตัวละครแมวที่ชื่อแอน

リカは、アンを、ひと目見ただけで、すっかり気
にいてしまいました。

「これ、わたしの妹よ」
といて、学校から帰ってくると、わたに牛乳を
ふくませて、子ネコに、ちゅうちゅうとお乳を
すわせて、世話をするのです。

(หน้า 154)

ริกะเห็นแอนแค่แวบเดียวก็หลงรักมันจนหมดใจ แล้วบอกว่า
"นี่คือน้องสาวของหนู"
เมื่อ(ริกะ)กลับมาจากโรงเรียนจะดูแลลูกแมวด้วยการนำคำสี่ซุบ

¹³ เรื่องเดียวกัน

น้ำนมมาให้มันดูดจิบจิบ

りかは、ひとりむすめで、きょうだいがなかったの
で、アンをほんとの妹のようにかわいがるのでした。

(หน้า 156)

ริกะเป็นลูกสาวคนเดียว ไม่มีพี่น้อง เลยรักแอนเหมือนกับน้องสาว
แท้ ๆ

จากการเปรียบเทียบการใช้กลวิธีในการสร้างให้ตัวละครสุนัขเลี้ยงมีสถานภาพเท่าเทียมกับสมาชิกคนหนึ่งในครอบครัวจากมุมมองของผู้เป็นเจ้าของกับตัวละครแมวสามารถสรุปได้ว่า มุกุ สะโตะจูกุ ใช้กลวิธีที่ 4.1.1 การแสดงความรักต่อแมว และกลวิธีที่ 4.1.2.2 การใช้คำที่แสดงความสัมพันธ์ในครอบครัว คือคำว่า 妹 (imouto) (น้องสาว) ส่วนกลวิธีที่ 4.1.2.1 การใช้คำว่า 家族のひとり (kazoku no hitori) (สมาชิกคนหนึ่งของครอบครัว) 家族のものひとり (kazoku no monohitori) (สมาชิกคนหนึ่งของครอบครัว) และ 家族の一員 (kazoku no ichi in) (สมาชิกคนหนึ่งของครอบครัว) นั้นไม่พบในผลงานที่มีแมวเป็นตัวละครเอก ซึ่งผลจากการศึกษาชี้ให้เห็นว่าตัวละครแมวได้รับการแสดงความรักจากผู้เป็นเจ้าของเช่นเดียวกับตัวละครสุนัขเลี้ยง และ มุกุ สะโตะจูกุ ใช้คำที่สื่อความหมายว่าแมวเป็นสมาชิกของครอบครัวเพียงแค่รูปแบบเดียว คือคำว่า 妹 (imouto) (น้องสาว) จึงส่งผลให้ตัวละครแมวไม่ได้อยู่ในสถานภาพเท่าเทียมกับสมาชิกคนหนึ่งในครอบครัวของผู้เป็นเจ้าของอย่างเป็นรูปธรรมเหมือนตัวละครสุนัขเลี้ยง

สรุป

มุกุ สะโตะจูกุ สร้างตัวละครสุนัขเลี้ยงให้มีสถานภาพเท่าเทียมกับสมาชิกคนหนึ่งในครอบครัวจากมุมมองของผู้เป็นเจ้าของ โดยใช้กลวิธี 2 วิธี ได้แก่

4.1.1 การแสดงความรักต่อสุนัข ซึ่งผู้เป็นเจ้าของจะแสดงความรักต่อสุนัขผ่านจากต่าง ๆ เช่น การให้ความสำคัญกับสุนัขมากเป็นพิเศษ การปกป้องชีวิตของสุนัข และการเลี้ยงดูสุนัขด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี

4.1.2 การใช้คำที่สื่อความหมายว่าสุนัขเป็นสมาชิกของครอบครัว ซึ่งแบ่งเป็น 2 ลักษณะ

คือ

4.1.2.1 การใช้คำว่า 家族のひとり (kazoku no hitori) (สมาชิกคนหนึ่งของครอบครัว) 家族のものひとり (kazoku no monohitori) (สมาชิกคนหนึ่งของครอบครัว) และ 家族の一員 (kazoku no ichi in) (สมาชิกคนหนึ่งของครอบครัว)

4.1.2.2 การใช้คำที่แสดงความสัมพันธ์ในครอบครัว คือคำว่า 弟 (otouto) (น้องชาย)

เมื่อนำกลวิธีดังกล่าวที่ใช้กับตัวละครสุนัขเลี้ยงไปศึกษาเปรียบเทียบกับผลงานของมุกุ ฮะโตะจูกุ ที่มีแมวเป็นตัวละครเอกแล้วพบว่า มุกุ ฮะโตะจูกุ ไม่ได้ใช้กลวิธีทั้งหมดกับตัวละครแมว โดยเลือกใช้เฉพาะกลวิธีที่ 4.1.1 การแสดงความรักต่อแมว และกลวิธีที่ 4.1.2.2 การใช้คำที่แสดงความสัมพันธ์ในครอบครัว คือคำว่า 妹 (imouto) (น้องสาว) จึงกล่าวได้ว่ามุกุ ฮะโตะจูกุ จงใจสร้างให้ตัวละครสุนัขเลี้ยงมีสถานภาพเท่าเทียมกับสมาชิกคนหนึ่งในครอบครัวจากมุมมองของผู้เป็นเจ้าของอย่างชัดเจนและให้ความสำคัญกับตัวละครสุนัขเลี้ยงมากเป็นพิเศษเมื่อเปรียบเทียบกับตัวละครแมวซึ่งเป็นสัตว์เลี้ยงเช่นเดียวกัน นอกจากนี้การเลือกใช้กลวิธีที่ 4.1.2.1 กับตัวละครสุนัขเลี้ยงเท่านั้นยังเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงการเป็นนักเขียนแนวจินตนิมิตของมุกุ ฮะโตะจูกุ ซึ่งให้ความสำคัญกับอารมณ์ความรู้สึกเป็นหลัก ตัวละครสุนัขเลี้ยงจึงเป็นตัวละครที่มีสถานภาพสูงขึ้นไปจนเทียบเท่ากับตัวละครมนุษย์ ทำให้สามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของมุกุ ฮะโตะจูกุ สู่เยาวชนผู้อ่านได้อย่างลึกซึ้งกินใจ อีกทั้งช่วยให้เยาวชนผู้อ่านเกิดความประทับใจต่อตัวละครสุนัขเลี้ยงและเกิดความรู้สึกที่ดีต่อสุนัขที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน